



A Szlovákiai Magyar Írók Társasága
TÁJÉKOZTATÓJA

Megvalósult és tervezett rendezvények. Képek az Író Társaság életéből.

Összeállította: Nagy Erika
Képek: Nagy Erika

t
e
l
k
é
l
e
m

SZIMPÓZIUM AZ IRODALOMNÉPSZERŰSÍTÉS LEHETŐSÉGEIRŐL

A Szlovákiai Magyar Írók Társasága szervezésében október 25-én a dunaszerdahelyi Kortárs Magyar Galériában került sor *Az irodalomnépszerűsítés lehetőségei* című szimpóziumra. A nagyszámú közönségnek neves előadók beszéltek a témával kapcsolatos tapasztalataikról, a leggyakoribb problémákról és azok lehetséges kezeléséről.

Hodossy Gyula, az SZMÍT elnöke megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy „az irodalom mint érték kezd a mai, új technológiáktól átítatott világban háttérbe szorulni.” Nagy érdeklődést váltott ki Gombos Péter egyetemi docens, a Magyar Olvasástársaság-HUNRA alelnökének *Digitális bennszülöttek olvasóvá és irodalomra nevelése* című előadása. Kiemelte a szülők felelősségét, azt, hogy a rendszeresen olvasó felnőttek gyerekei jó eséllyel maguk is megszeretik a könyveket, természetesen kivételek mindig akadnak.

Lacza Tihamér művelődéstörténész a *Romokon nyiladozó vadvirágok – az elfeledett helyek felfedezéséről és köztudatba emeléséről* címet adta az előadásának, amelyben egyebek mellett annak a véleményének is hangot adott, hogy a külföldi kirándulások helyett jó lenne, ha a hazánkban található irodalmi emlékhelyekhez látogatnának el a tanulók, pedagógusok. Nagy Tibor középiskolai tanár *Kortárs nem társ* címmel tartott előadásában azt is megjegyezte, hogy sajnos nagyon sok diák leragad Petőfinél, Adynál, ami önmagában ugyan nem baj, mert legalább őket ismerik, de azért a kortárs szerzők műveit is kellene olvasniuk. Reicher Erika könyvtáros a szlovákiai magyar könyvtáros szakma törekvéseiről, valamint az anyanyelvi és kulturális értékek megőrzéséről beszélt, Nagy Katalin okleveles andragógus, könyvtáros pedig az *Iskola – könyvtár – olvasás* címmel adott elő. A színvonalas rendezvényen díszoklevelet kapott Kecskés Ildikó, a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöke, Polák Margit könyvtáros, muzeológus, Zilizi Zoltán, az Élő Zoboralja Polgári Társulás ügyvezetője, valamint a somorjai Zalabai Zsigmond Városi Könyvtár kollektívája.

ŐSZI ÍRÓFESZTIVÁL – GAZDAG PROGRAMMAL

GALÁNTA | Idén szokatlanul gazdagnak bizonyult a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának rendezvénye, az Őszi Írófesztivál. Egy helyett három díjat osztottak ki, és felköszöntöttek egy író, aki olyan tökélyre fejlesztette a rejtőzködést, hogy sokan azt hiszik, kitalált személy.

Az évente más helyszínen szervezett program mindig péntek délelőtt kezdődik, amikor hazai magyar szerzők rendhagyó irodalomórákat tartanak a környék iskoláiban. Délután pedig átadják az írószervezet jelíges pályázatára beérkezett legjobb mű szerzőjének az Arany Opus díjat.

Nos, idén már ezen a ponton felborult a világ rendje: a zsűri (Grendel Lajos, Szászi Zoltán és Mizser Attila) ugyanis két kategóriára bontotta a 17-es mezőnyt, külön-külön értékelve a verseket és a prózai szövegeket. Bölcs döntés, amelynek köszönhetően nem megosztott díjat kaptak a győztesek (erre már volt példa), hanem kategóriadíjat.

A prózák közül Forgács Péter ikernovellája, az *Ajtó* bizonyult a legjobbnak, amely két nézőpontból mesél el egy történetet, a versek közül pedig Baka L. Patrik *Hotel Učka* című poémája, ami azért kellemes meglepetés, mert a fiatal szerzőt eddig prózaíróként ismertük. A díjnyertes művek megjelennek az Opus folyóiratban, illetve az összes többivel



együtt olvashatók a szmit.sk honlapon (Amoyni Teymen és Vízöntő jelisével). A galántai ünnepségen Benkő Géza színművész olvasta fel a műveket, Kiripolszky Péter rockzenész pedig az egyes programpontok között megzenésített verseket énekelt, visszaidézve a daliás nyolcvanas éveket.

A prózai teljesítményért járó legnagyobb hazai magyar elismerést, a Talamon Alfonz-díjat idén kivételesen nem májusban, a fiatalon elhunyt névadó születésnapján adták át, és nem Diószegen. Ennek oka, hogy ószre született konszenzus a díjat odaítélő Szlovákiai Magyar Írók Társaságának választmányán belül. Így lett Talamon-díjas Veres István, akinek harmadik kötete egy Széchenyiről szóló, a Pozsonyi Kifli Polgári Társulás sorozatában megjelent „pozsonyi mese”. Szászi Zoltán szerint Veres írásait a kezdetektől rendkívüli nyelvi leleményesség jellemezte, és a rendszerváltás után szocializálódó generáció képviselőjeként új nézőpontból közelíti meg témáit, hogy rádöbbenjünk: „nyitottság kell, nyitottság a másságra, a kicsit szokatlanra. Meg figyelem az egykoriakra, akiknek életét, mint egy szentírást olvassuk, pedig á, dehogy, az élet nem szentírás, még a legnagyobb magyar élete sem az” – hangzott el a laudációban.

Idén 60 éves Farnbauer Gábor, aki 25 évvel ezelőtt, a Kalligram Kiadó hőskorában letette az asztalunkra *Az ibolya illata* című korszakos gondolatregényét, majd kivonult az irodalomból, mondván, hogy ebben minden mondandója benne van, és a továbbiakban csak ismételné önmagát. Nem nagyon hittünk neki, főleg a rendkívül pozitív szakmai visszhang után. Pedig úgy tett, ahogy ígérte. A galántai írófesztiválon egy magyarországi irodalomtörténész, Nagy Csilla méltatta az ünnepeltet, akivel sokan ott találkoztunk először személyesen. „Akit felköszöntünk, az a mi megélt időnknek a része. A jubiléus személye lehetővé teszi, hogy kommunikatív kapcsolatba kerüljünk a közelmúlttal, általa válik élővé a nyelv, a tradíció; értelmezhető lesz a nemzedék, a generáció, kvázi a közösség fogalma” – mondta Nagy Csilla, mintha köztünk élt volna, amikor *Az ibolya illata* sokunk költészetéről alkotott képét gyökeresen megváltoztatta. Az izgalmas elemzés remélhetőleg nyomtatásban is megjelenik hamarosan, mi most csak az optimista befejezést tudjuk idézni, amely az életmű nyitottságára utal: „Farnbauer minden munkája azt jelzi, hogy rendszerek léteznek, azonban a keretek elmozdíthatóak, áthelyezhetőek egyes kiemelt szegmensek, vonatkozási pontok mentén. A csomópontok és a mellékszálak keresztezik, strukturálják az eredeti sémát, gazdagítják a mintázatot – valahogy úgy, ahogy a pók a hálóját. Amely egyszerre organikus és geometrikus, és mindig önmaga eredeti alakzatát rajzolja tovább. Éppen ezért, bármikor folytatható.”

Juhász Katalin (Forrás: Új Szó)



LELEPLEZTÉK TÓTH KÁROLY EMLÉK- TÁBLÁJÁT

Szeptember 29-én ünnepélyes keretek között Tóth Károly-emléktáblát (Mag Gyula alkotása) lepleztek le Vághosszúfalun. A Fórum Intézet tavaly elhunyt alapító igazgatójának életét és tevékenységének hatását Dr. Tóth Pál polgármester, valamint Öllös László, a Fórum Intézet elnöke méltatta. Az emléktáblát Hodossy Gyula, a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának elnöke leplezte le. „A rendszerváltás szlovákiai magyar intézményeinek szervezője. Állították barátai és Hosszúfalu község önkormányzata” – áll a Tóth Károly Vág menti szülőfalujában állított emléktáblán.



VÉGSŐ BÚCSÚ MÁCS JÓZSEFTŐL

Mács József írónak, a Szlovákiai Magyar Írók Társasága tagjának és a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagjának búcsúztatására szülőfalujában, Bátkaiban került sor szeptember 15-én. A családtagok, írotársak, barátok mellett lerótták kegyeletüket Bátka és a környező falvak polgárai, a civil és a társadalmi szervezetek képviselői, valamint a búcsúztatást végzők: Hencz Péter, Bátka község polgármestere, Batta György író, költő és Mihályi Molnár László, a Magyarok Világszövetségének felvidéki alelnöke. A Magyar Művészeti Akadémia Irodalmi Tagozatának képviselőiben Ács Margit, Ágh István és Ferencz István akadémikusok, valamint Sarnyai Andrea, az





MMA munkatársa vett végső búcsút az elhunytól. Mezey Katalin Kossuth- és József Attila-díjas költő, a Magyar Művészeti Akadémia Irodalmi Tagozatának vezetője betegség miatt nem tudott megjelenni a búcsúztatáson, ezért emlékező beszédét Juhász Judit olvasta fel.

A felvidéki íróársak és a Szlovákiai Magyar Írók Társasága nevében Batta György Magyar Örökség Díjas költő búcsúzott: „Kedves Jóska, ismét itthon vagy, de most már a sírod fölé szállnak majd gyermekkorod felhői, hogy köszöntsenek; mostantól már végső nyughelyedet simogatják hajdani napsugaraid; és most is az a régi-régi hótakaró bugyolál be, amely olyan patyolat tiszta, mint a te töretlen hited hazai magyarságunk fennmaradása feltételében – az önrendelkezésben.” Mihályi Molnár László, Mács József földije, tisztelője felolvasta a Fohász a szélfúvásban című, Mács József emlékére írt versét.

Mács József síremlékén ez áll: „Regényeiben tovább él halhatatlanul. Áldva őrizzük emlékét szívünkben.”

Mács József 1931. április 18-án született Bátékában. Magyar-történelem szakos pedagógusi diplomát szerzett, de egész termékeny pályája újságírással, szerkesztéssel és szépirodalmi művek alkotásával telt. 1952 és 1957 között az Új Szó, 1957-től 1960-ig az Új Ifjúság, majd 1960-tól 1991-ig a Hét szerkesztője, a Fórum c. melléklet felelős szerkesztője, majd a lap főszerkesztő-helyettese. 1969-től tagja a Csemadok Központi Bizottságának és országos elnökségének. 1959-től 1970-ig a Szlovák Írószövetség Magyar Szekciója vezetőségi tagja, 1993-tól a Magyar Írószövetség tagja, 2005-től a MMA társadalmi szervezet, majd 2011-től a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja.

A szlovákiai magyar irodalom alapozó nemzedékének tagjaként az egyik legolvasottabb felvidéki író volt.

TEXT-TÚRA: SZAKMAI FOGLALKOZÁSOK FIATAL ÍRÓKKAL

A Szlovákiai Magyar Írók Társasága nagy hangsúlyt fektet a tehetséggondozás kérdésére, ezért kiemelkedően fontosnak tartja, hogy a pályakezdő tollforgatóknak szakmai segítséget nyújtson.

Ennek leghatékonyabb formája a műhelymunka, a szárnybontogatók konkrét írásműveinek véleményezése-elemzése. Egyértelművé vált, hogy az elméleti felkészítés (irodalomelméleti, irodalomtörténeti és -kritikai jellegű előadások) mellett hatalmas igény mutatkozik az írásművészet gyakorlati, konkrét művek elemzésén, javításán-csiszolásán alapuló műhelymunkára is. A foglalkozások helyszíne most is az ipolyszakállosi Méhecske Panzió volt. A szeptember 22–24-e között megvalósult rendezvény mentorai Szászi Zoltán, Z. Németh István, Baka Patrik és Hizsnyai Zoltán voltak. Az idei őszi Text-túrára minden eddiginél többen kaptak meghívást: tizennyolc fiatal vett részt a munkában.

